

Termesztési javaslatok levélzöltségek feldolgozóipari termesztéséhez

A szárító- illetve fagyasztóipar a levélzöltségekhez azokat a zöltségfajokat sorolja, melyek lombjából szárítmány, vagy gyorsfagyasztott termék készíthető. Nem rendszertani besorolásról van tehát szó, hanem a feldolgozóiparban használt kifejezésről. A levélzöltségek termesztéstechnológiájának és feldolgozásának több közös vonása van. Az utóbbi évek kedvezőtlen klimatikus változásai a levélzöltség termesztés hozamát és minőségét is jelentősen befolyásolták. A kiszámíthatóbb termesztés érdekében a levélzöltség termesztésben is technológiai változtatásokra van szükség.

Metélőpetrezselyem

Kizárólag a lombját hasznosítják, főgyökere gazdagon elágazik, mindig vékony és rövid marad, fagyasztásra és feldolgozásra alkalmatlan.

Lombja alapján soroljuk további típusokba. A mohafodrozatú változat kissé szeldelt, fodrozott levéllemezű és hosszú levélnyelű. Lombja sötétzöld, megújuló-képessége kitűnő. A simalevelű változat ugyancsak nagy, sötétzöld lombot fejleszt, azonban levelei simák. Kora tavaszi vetéskor, rendszeres öntözött kultúrában, 3-4 vágás érhető el. Hozama vágásonként 8-10 tonna / ha. A metélőpetrezselyem őszi vetésben nem termelhető ellentétben a gyökéretrezselyemmel. A növény hidegtűrő, csírázási minimuma 2-3 C-on van, ezért igen korán de legkésőbb április közepéig vessük el. Ezt követően kelése bizonytalan és a termesztés sikere is megkérdőjelezhető. Mivel vetőmagja kicsi (ezermagtömeg :1-1,5 g) sekélyen vetjük talajtípustól függően vetés mélysége 1.5 - 2 cm. Gépi betakarítása miatt ágyás elrendezésben művelik, hektáronként 4-6 kg vetőmagot vetnek. Termesztési és növényegészségügyi szempontból az alacsonyabb tőszám aszályos nyáron kedvezőtlen, ugyanakkor csapadékos nyarakon kifejezetten előnyös. Vízigénye nagy, vízhiányra különösen keléskor érzékeny. A hiányosan kelt, ligetes tőállományú petrezselyemben megtelepsznek a gyomok, amelyek a feldolgozást követően rontják a szárítmány minőségét. Betakarítás után az új levélsarjak képződését többszöri 30-40 milliméteres vízadag kijuttatásával segítjük. Tápanyagigényét főként nitrogén és káliumtrágyázással elégíthetjük ki. A nitrogénből alaptrágyaként keveset adagolunk, elsősorban fejtrágyázással juttatjuk ki- a kaszálások után- öntöző vízzel együtt. A metélőpetrezselymet jó vízgazdálkodású, öntés talajokon termesztjük. A termesztés talajmunkáit ősszel végezzük el, tavaszra kizárólag a vetőágy készítése marad. A betakarítási veszteségek csökkentése érdekében- a többi levélzöltséghez hasonlóan- a talajfelszínnek asztal simaságúnak kell lennie az egész tenészedőszakban.

Ajánlott fajták

Fodros levelű típus: Petra

Sima levelű típusok: Titan, Rialto

Metélő zeller

Gumót nem képez, kizárólag főgyökere fejleszt, mely feldolgozási szempontból értéktelen. Fényigénye, a többi gyökérszöltségféléhez viszonyítva magas. Hosszú megvilágítást igényel, árnyékban vagy indokolatlanul magas tőszám esetén a növény megnyúlik és kedvezőtlen lesz a levél-szár aránya. Hőigénye közepes, szikleveles korában 12 C körüli hőmérséklet kedvező számára, később a fénytől és a napszaktól függően az optimum (19 +/- 7 C) értéknél fejlődik a legjobban. Vízigénye a levélzöltségfélék között talán a legmagasabb. Keléséhez, majd a kaszálások után az újra sarjadzás elindításához rendszeresen, kis vízadagokkal öntözzük. A pangó vizet nem tűri, tartós vízborításnál töve hamar kipusztul. Vizet a hajnali órákban adjunk, ezt követően a reggeli, emelkedő léghőmérséklet következtében lombja hamar felszárad. Tartósan nedves lombzatban gyakrabban látogatnak el a

gombabetegségek. Vetőmagja apró, ezermagtömege: 0,3-0,5 g, ezért rendkívül gondos talaj-előkészítést és vetést igényel. Hektáronként 2-3 kg vetőmagot használunk, melyet kb. 1 cm mélyre vetünk. A petrezselyemhez hasonlóan ágyásos művelésben termesztjük. Talajmunkáit még ősszel elvégezzük, tavaszra csak vetőágy készítése marad. Vetését korán elkezdjük és legkésőbb április 10-ig befejezzük. Későbbi vetése már komoly termelési kockázattal jár. Keléséig többször hengerezzük, száraz tavasz esetén időben elindítjuk kelesztő öntözését. Évjáráttól függően 3-4 kaszálást ad, hozama 7-9 tonna/ha vágásonként. Talajigénye és tápanyag utánpótlása a metélő petrezselyeméhez hasonló. Apró magja és sekély vetése miatt a levélzeller vegyszerezésre nagyon érzékeny, alap gyomirtását lehetőleg megelőző ősszel még tarlóban végezzük el.

Ajánlott fajták:

Afina, Safir

Spenót

Időjárásunk egyre szárazabbá válása miatt a levélzöltségek vetőmagját igyekszünk minél korábban elvetni. A korai vetés ezért előnyös, mert a magas illóolaj tartalmú magoknak hosszú csírázási ideje. Korábbi technológiáknak megfelelően a spenótot szakaszosan vetettük tavasszal, esetenként nyáron majd ősszel is. Ezekből a vetésidőpontokból a legkevésbé kockázatos a március elejétől április közepéig történő szakaszos vetés. A nyári és nyár végi vetések termelési kockázata nagy, jövedelmezősége bizonytalan ezért ezek vetési részaránya lecsökkent. Az áttelelő spenót vetését október 1-10 között végezzük, sikeres teletetés esetén kb. 3 héttel korábban vágható, mint a legkorábbi tavaszi vetés. A spenót magja viszonylag nagy, ezermagtömege: 8-10 g. A vetés mélysége kb. 3-3,5 cm, 2 millió szem magot vetünk hektáronként. Gépi betakarítása miatt szintén ágyásban termesztjük. Egy vágást ad, hozama 20-25 tonna/ha. Tavaszi vetésben is rendszeres öntözést igényel. Csapadékmentes tavasz, majd korán beköszöntő nyár esetén főgyökere fejletlen lesz és levélhozam nélkül bemagszárasodik. Talajigénye és a vetőágy előkészítése a hasonló, mint a többi levélzöltségféléknél. Trágyázásánál óvatosan bánjunk a nitrogénnel, mivel a spenót nitrogényűjtő növény.

Ajánlott fajták:

Spokane, Rembour, Rembrandt

További technológiai kérdéseivel forduljon szaktanácsadóinkhoz:

Kádár András területi képviselő
Észak-Magyarország
2942 Nagyigmánd, Búzavirág u. 6.
M: +36 30 960 4489
E: kadar.andras@ritsat.hu

Benák Péter területi képviselő
Dél-Magyarország
6781 Domaszék, Radnóti u. 6.
M: +36 30 284 9793
E: benak.peter@ritsat.hu